

Η "ΗΛΙΟΓΕΝΝΗΤΗ"

ΤΟΥ Κ. ΝΟΤΗ ΠΕΡΓΙΑΛΗ

(Θέατρον «Ντορέ»)

Μία ακόμη προσπάθεια, πού έμεινε προσπάθεια και δεν μπόρεσε να ολοκληρωθῇ σέ έργο. Ο κ. Νότης Περγιάλης, έπεχείρησε να δραματοποιήσῃ τὸ γνωστὸ δημοτικὸ τραγούδι τῆς «Ηλιογέννητης» ἢ «'Ηλιογεννης» ἢ «'Ηλιογεννημένης» πού ἀνήκει ὡς γνωστὸν στὸν ἀκριτικὸ κύκλο. Ὅλα σγείδον τὰ στοιχεῖα τοῦ δράματός του, κύρια πρόσωπα, κεντρικὴ γραμμὴ τῆς ὑποθέσεως τὰ ἐπῆρυν ἀπὸ ἐκεῖ, ἐνῶ ὅμως τὰ στοιχεῖα αὐτὰ στὸ δημοτικὸ τραγούδι εἶναι γεμάτα ἀπὸ δραματικὴ συγκίνησι καὶ ἀλήθεια, στὴν «'Ηλιογέννητη» τοῦ κ. Περγιάλη μένουν ἀκίνητα καὶ πλαστά. Σὲ κανὲν σημεῖο τὸ ἔργο τοῦ κ. Περγιάλη δὲν εἶναι πειστικόν, οὔτε στὶς ψυχολογικὰς καταστάσεις πού ἀναπτύσσει, οὔτε στὰ γεγονότα. Καὶ οἱ μὲν ψυχολογικὰς μεταστροφές ὅσο αὐθαίρετες καὶ ἂν φαίνωνται, ὅχι ἀρκετὰ δικαιολογημένες, μπορεῖ ἐπὶ τέλους νὰ γίνουν δεκτές. Τὰ γεγονότα ὅμως; Πῶς νὰ δεχθούμε λ.χ. ὅτι ὁ γυιὸς τῆς νῆρας, ὁ Κωσταντῆς, πού ἔγινε κιόλας γυναῖκα τοῦ ἡ 'Ηλιογέννητη ἢ πού πρόκειται νὰ γίνῃ τὴν στέλνει τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου στὴ μητέρα του, σὲ τέτοια μάλιστα μητέρα, μονάχη, γιατί αὐτὸς ἐπῆγε νὰ καλέσῃ τοὺς διολιτζήδες γιὰ τὸ πανηγύρι τοῦ γάμου; Θὰ συγχωρούσαμεν ἴσως τὴν ἀπίθανότητα τοῦ περιστατικοῦ τούτου ἢ δὲν θὰ τὴν ἐπροσέχαμεν ἐὰν ἐπρόκειτο γιὰ δευτερεύον περιστατικόν, πῶς ὅμως νὰ μὴ τὴν προσέξωμεν ὅταν πρόκειται γιὰ τὸ κεντρικόν γεγονός τοῦ ἔργου, ἐκεῖνο πού κορυφώνει τὸ δράμα καὶ φέρνει τὴν καταστροφή. Ἡ ἀπίθανότης αὕτη ἡ ὀλοφάνερη καὶ ἄλλες ἀκόμα ὑπάρχουν ὅχι μόνο γιατί ὁ κ. Περγιάλης ἔγραψεν ἔργο θεατρικόν προτοῦ μὴ θῇ τοὺς βασικοὺς νόμους τοῦ θεάτρου ἀλλὰ καὶ γιατί δὲν ξεκίνησεν ἀπὸ μιὰ ἀληθινὴ σύλληψιν δραματικὴ. Ξεκίνησεν ἀπὸ ἓνα θέμα. Ἐτσι, καὶ τὰ λίγα καλὰ στοιχεῖα τοῦ ἔργου του, ἡ χρησιμοποίησις νοσοῦ (ὁ ὁποῖος ὅμως ἀπλῆει τὸν «Ματωμένο Γάμο» τοῦ Λόρκα) καὶ τὸ ἐφιαλτικὸ ὄνειρο τῆς «'Ηλιογέννητης» καὶ ἓνα μέρος τῆς σκηνῆς τῆς μάγισσας καὶ τῆς κόρης τῆς μένουν ξεκρέμαστα, δὲν κατορθώνουν νὰ πλουτίσουν σὰν γνήσια καὶ ὀλοκληρωμένα δραματικὰ στοιχεῖα τὸ ἔργο. Νὰ μιλήσω καὶ γιὰ τὸ θλιβερὸν καὶ τόσο περιττὸ ἐπεισόδιον τοῦ ἐρωτικῶς ἀναπήρου νέου πού αὐτοκτονεῖ καὶ γιὰ τὸ φρουρικὸ ἐρωτικὸ «σύμπλεγμα» τῆς μητέρας τοῦ Κωσταντῆ, πού δὲν μισεῖ τόσο τὴν 'Ηλιογέννητην γιατί ἡ μάνα τῆς ἔγινεν αἰτία νὰ σκοτωθῇ ὁ ἄνδρας τῆς ὅσο γιατί ἡ 'Ηλιογέννητη θὰ τῆς πάρῃ τὸν γυιὸς τῆς; Καὶ αὐτὰ δείχνουν πόσο ὁ κ. Περγιάλης εἶδε σὰν θέμα τὸν τραγικὸ μῦθος τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ πού χρησιμοποίησε καὶ ὅχι σὰν ἓνα φανέρωμα τῆς οὐσίας ἀπὸ τὴν ὁποῖαν εἶναι φτιαγμένη ἡ τραγικότης τῆς ζωῆς.

Δύσκολο σὲ ἔργα ὅπως ἡ «'Ηλιογέννητη» νὰ ἐκτιμήσῃ κανεὶς τὴν ὑποκριτικὴν τέχνη τῶν ἡθοποιῶν. Ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει δραματικὴ ἀλήθεια πῶς μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ καὶ γνήσια ἡθοποιία; Πάντως καὶ πολὺ καλύτερα ἔργα ἂν ἐρμήνευαν, νομίζω ὅτι καὶ ἡ κ. Κρινιώ Παπᾶ καὶ ἡ κ. Εἰρήνη Παπᾶ καὶ ὁ κ. Σπύρος Μουσούρης θὰ εἶχαν νὰ πλουτίσουν πολὺ ἀκόμη τὰ ἐκφραστικὰ μέσα τους γιὰ νὰ φθάσουν τὴν ἀληθινὴν ἐκμυστήριαν. Ἡ κ. Εἰρήνη Παπᾶ πρέπει νὰ δώσῃ περισσότερὴν εὐκαμψίαν καὶ θερμὴν, προπάντων θερμὴν, στὴ φωνή της. Καὶ νὰ κάμῃ πῖο εὐκαμπτο καὶ τὸ ὅλο της παίξιμο. Ἐτσι ὅπως ἐμφανίζεται ὡς τώρα μᾶς δείχνει φυσικὰς χάρες πού μένουν ἀναξιοποίητες. Ἀκαμπτη, μονοκόμματη περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι πρέπει δρῆκα καὶ τὴν κ. Κρινιώ Παπᾶ στὴν «'Ηλιογέννητη». Φταίει δέδαια καὶ τὸ ἔργο, νομίζω ὅμως ὅτι εἶναι καὶ ἐλάττωμα φυσικὸ τῆς ἡθοποιού, πού θὰ μπορούσεν ἴσως νὰ πολεμηθῇ. Ἐλάττωμα φυσικὸ εἶναι καὶ ὁ στόμφος τοῦ κ. Μουσούρη, ὅχι στὴ φωνὴ μόνον ἀλλὰ καὶ στὴν κίνησιν. Καὶ ὅμως ὁ κ. Σπύρος Μουσούρης ἔχει ικανότητες πού ἂν τις αξιοποιούσε θὰ μπορούσαν νομίζω νὰ τὸν κάνουν ἓνα πολὺ ὑπολογίσιμο ἡθοποιόν.

ΚΛ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ